

Dosarul nr. 2r-44/24
2-23011948-01-2r-22012024

prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul Central (Jud. E. Ciubotaru)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Jud. I. Secieru, M. Anton. V. Cotorobai)

D E C I Z I E

20 martie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi

examinând recursul declarat de către avocatul Vitalii Lazăr, în numele și interesele lui Corneliu Cojocaru,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Iulia Cojocaru împotriva lui Corneliu Cojocaru, intervenienți accesorii Direcția Generală Asistență Socială și Protecția a Familiei Orhei și Direcția pentru protecția drepturilor copilului sector Rîșcani, municipiul Chișinău cu privire la desfacerea căsătoriei, determinarea locului de trai al copilului minor și încasarea pensiei de întreținere a copilului minor,

și acțiunea reconvențională înaintată de Corneliu Cojocaru împotriva lui Iulia Cojocaru, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția drepturilor copilului sector Rîșcani, municipiul Chișinău cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere,

împotriva încheierii din 06 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit cererea de apel depusă de Corneliu Cojocaru, prin intermediul avocatului Vitalii Lazăr, împotriva hotărârii din 28 iunie 2023 a Judecătoria Orhei, sediul Central,

c o n s t a t ă :

La 25 ianuarie 2023, Iulia Cojocaru a depus la Judecătoria Orhei, sediul Central, cerere de chemare în judecată împotriva lui Corneliu Cojocaru, intervenient accesoriu Direcția Generală Asistență Socială și Protecția Familiei Orhei cu privire la desfacerea căsătoriei, determinarea locului de trai al copilului minor, încasarea pensiei de întreținere a copilului minor și compensarea cheltuielilor de judecată.

La 22 martie 2023, Corneliu Cojocaru a depus cerere reconvențională împotriva lui Iulia Cojocaru, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția drepturilor copilului sect. Rîșcani, mun. Chișinău cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere.

Prin hotărârea din 28 iunie 2023 a Judecătoria Orhei, sediul Central, acțiunea inițială s-a admis parțial, iar acțiunea reconvențională s-a respins ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 06 iulie 2023, prin intermediul poștei electronice (f.d.62), avocatul Vitalii Lazăr, în numele și interesele lui Corneliu Cojocaru, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 28 iunie 2023 a Judecătoria Orhei, sediul Central, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii din 28

iunie 2023 a Judecătorei Orhei, sediul Central, cu emiterea unei noi decizii prin care să fie admisă parțial acțiunea depusă de Iulia Cojocaru în partea desfacerii căsătoriei, iar acțiunea reconvențională înaintată de Corneliu Cojocaru să fie admisă integral (f.d.63).

Prin încheierea din 24 august 2023 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Corneliu Cojocaru, prin intermediul avocatului Vitalii Lazăr, împotriva hotărârii din 28 iunie 2023 a Judecătorei Orhei, sediul Central. S-a comunicat apelantului Corneliu Cojocaru, prin intermediul avocatului Lazăr Vitalii, despre necesitatea prezentării prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău (mun. Chișinău, str. Teilor, 4) a cererii de apel motivate pe suport de hârtie cu atâtea copii câți participanți la proces sânt, plus câte o copie pentru instanța de apel, originalului dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 669 de lei, acordându-i pentru aceasta un termen de 15 zile din momentul recepționării prezentei încheieri.

Prin încheierea din 26 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art.369 alin.(1), lit.a) din Codul de procedură civilă, s-a restituit cererea de apel depusă de Corneliu Cojocaru, prin intermediul avocatului Lazăr Vitalii, împotriva hotărârii din 28 iunie 2023 a Judecătorei Orhei, sediul Central.

La 04 ianuarie 2024, prin intermediul poștei electronice, avocatul Vitalii Lazăr, în numele și interesele lui Corneliu Cojocaru, a declarat recurs împotriva încheierii din 26 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate, cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, în același complet de judecată, la etapa soluționării chestiunii privind punerea pe rol a cererii de apel.

În motivarea recursului, a invocat că încheierea contestată este neîntemeiată și ilegală, deoarece în data de 20 septembrie 2023, verificând poșta electronică a constatat că de către greșierul Curții de Apel Chișinău a fost expediată la adresa electronică a avocatului Vitalii Lazăr, copia încheierii fără curs din 24 august a Curții de Apel Chișinău, nr.2a-2910/23.

Astfel, a menționat că verificând conținutul încheierii fără curs din 24 august 2023 a Curții de Apel Chișinău, nr.2a-2910/23, a constatat că vizează al litigiu civil și anume cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de OCN „Easy Credit” SRL vs Mucovozov Andrei privind încasarea datoriei, drept urmare, a expediat la adresa electronică a greșierul Curții de Apel Chișinău, un mesaj prin care a solicitat să fie verificată încheierea fără curs expediată, deoarece nu reprezintă interesele participanților enunțate în încheierea din 24 august 2023 a Curții de Apel Chișinău, dosar nr.2a-2910/23.

Subsecvent, a susținut că a verificat de câteva ori pagina web „Portalul instanțelor naționale de judecată”, a rubrica „Curtea de Apel Chișinău”, compartimentul „încheierii”, însă instanța nu publicat încheierea fără curs din 24 august 2023, ba mai mult, instanța de apel nu a expediat repetat încheierea și nici lui Corneliu Cojocaru nu i-a fost comunicată.

La 22 ianuarie 2024, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatei Iulia Cojocaru, copia recursului declarat de avocatul Vitalii Lazăr, în numele și interesele lui Corneliu Cojocaru, împotriva încheierii din 26 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, pentru cunoștință (f.d.97).

Până la examinarea recursului, intimata Iulia Cojocaru nu și-a valorificat drepturile sale procedurale și nu a depus referință la recursul declarat de avocatul

Vitalii Lazăr, în numele și interesele lui Corneliu Cojocaru.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, instanța de apel a pronunțat încheierea contestată la 26 octombrie 2023, iar potrivit extrasului din poșta electronică de expediere a actului judecătoresc, la 26 decembrie 2023, ora 11:24, Curtea de Apel Chișinău a expediat la adresa electronică a avocatului Vitalii Lazăr, care acționează în numele și interesele lui Corneliu Cojocaru, e-mail: vitaliilazar@gmail.com, copia încheierii din 26 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 88).

Prin urmare, recursul declarat de către avocatul Vitalii Lazăr, în numele și interesele lui Corneliu Cojocaru, împotriva încheierii din 26 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, este în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate în recurs și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de avocatul Vitalii Lazăr, în numele și interesele lui Corneliu Cojocaru întemeiat și pasibil de fi admis, cu casarea încheierii din 26 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău și restituirea cauzei spre rejudecarea problemei soluționate prin încheierea casată, din motivele ce succed.

În conformitate cu art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

În conformitate cu art. 428 din Codul de procedură civilă, decizia instanței de recurs, emisă după examinarea recursului împotriva încheierii, rămâne irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se plasează pe pagina web a instanței la data emiterii. Copia deciziei se remite părților în termen de 5 zile de la data emiterii.

Din materialele cauzei rezultă că, la 27 februarie 2023, Corneliu Cojocaru a încheiat contract de asistență juridică cu avocatul Vitalii Lazări, fapt confirmat prin mandatul seria MA nr.1947976, anexat la actele cauzei (f.d. 28).

Prin hotărârea din 28 iunie 2023 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, acțiunea inițială s-a admis parțial, iar acțiunea reconvențională s-a respins ca neîntemeiată (f.d. 56/57).

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 06 iulie 2023, prin intermediul poștei electronice (f.d. 62), avocatul Vitalii Lazăr, în numele și interesele lui Corneliu Cojocaru, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 28 iunie 2023 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii din 28 iunie 2023 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, cu emiterea unei noi decizii prin care să fie admisă parțial acțiunea depusă de Iulia Cojocaru în partea desfacerii căsătoriei, iar acțiunea reconvențională înaintată de Corneliu Cojocaru să fie admisă integral (f.d. 63).

Prin încheierea din 24 august 2023 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Corneliu Cojocaru, prin intermediul avocatului Vitalii Lazăr,

împotriva hotărârii din 28 iunie 2023 a Judecătorei Orhei, sediul Central. S-a comunicat apelantului Corneliu Cojocaru, prin intermediul avocatului Lazăr Vitalii, despre necesitatea prezentării prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău (mun. Chișinău, str. Teilor, 4) a cererii de apel motivate pe suport de hârtie cu atâtea copii câți participanți la proces sânt, plus câte o copie pentru instanța de apel, originalului dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 669 de lei, acordându-i pentru aceasta un termen de 15 zile din momentul recepționării prezentei încheieri (f.d.80/82).

Potrivit extrasului din poșta electronică cu privire la expedierea actului judecătoresc, la 20 septembrie 2023, ora 16:43, instanța de apel a expedit la adresa electronică a avocatului Vitalii Lazăr, care acționează în numele și interesele lui Corneliu Cojocaru, e-mail: vitaliilazar@gmail.com, copia încheierii din 24 august 2023 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 88).

Prin încheierea din 26 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art.369 alin.(1), lit.a) din Codul de procedură civilă, s-a restituit cererea de apel depusă de Cojocaru Corneliu, prin intermediul avocatului Lazăr Vitalii, împotriva hotărârii din 28 iunie 2023 a Judecătorei Orhei, sediul Central.

De altfel, din conținutul recursului declarat de avocatul Vitalii Lazăr, în numele și interesele lui Corneliu Cojocaru rezultă că, recurentul nu este de acord cu încheierea din 26 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituită cererea sa de apel depusă împotriva hotărârii din 28 iunie 2023 a Judecătorei Orhei, sediul Central, din motivul neînlăturării în interiorul termenului acordat de instanță, a neajunsurilor indicate în încheierea din 24 august 2023 a Curții de Apel Chișinău.

La fel, s-a constatat că, pentru a se pronunța astfel, instanța de apel a conchis că, deși, la 20 septembrie 2023, avocatul Vitalii Lazăr, care acționează în numele și interesele lui Corneliu Cojocaru, a recepționat încheierea fără curs, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică a greșierului, apelantul, prin intermediul avocatului nu a înlăturat neajunsurile indicate în încheierea din 24 august 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră premature și nejustificate concluziile și soluția instanței de apel despre necesitatea restituirii cererii de apel depusă de Corneliu Cojocaru, prin intermediul avocatului Vitalii Lazăr, împotriva hotărârii din 28 iunie 2023 a Judecătorei Orhei, sediul Central, din motivul neînlăturării în interiorul termenului acordat de instanță, a neajunsurilor indicate în încheierea din 24 august 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Or, deși instanța de apel a conchis că încheierea din 24 august 2023 a Curții de Apel Chișinău, emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, a fost comunicată părții apelante, prin intermediul poștei electronice, în data de 20 septembrie 2023, la materialele cauzei lipsește o dovadă clară în acest sens.

În aceste context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că, la dosar de către greșierul Curții de Apel Chișinău a fost anexat la materialele cauzei extrasul din poșta electronică, datat cu data de 20 septembrie 2023, ora 16:43, din care rezultă că, la adresa de e-mail: vitaliilazar@gmail.com, ce aparține reprezentantului apelantului Corneliu Cojocaru, avocatului Vitalii Lazăr, a fost expedită încheierea din 24 august 2023 a Curții de Apel Chișinău (f.d.83).

Conform art. 45 alin. (1) și (2) al Legii nr. 124 din 19 mai 2022 privind identificarea electronica și serviciile de încredere, dacă semnatarul sau creatorul sigiliului electronic și destinatarul documentului electronic nu au convenit altfel,

moment al expedierii documentului electronic se consideră momentul intrării acestuia în sistemul informațional care nu este controlat de către semnatar sau creatorul sigiliului electronic ori de către intermediarul în circulația electronică a documentelor care expediază documentul electronic în numele semnatarului sau al creatorului sigiliului electronic.

Dacă semnatarul sau creatorul sigiliului electronic și destinatarul documentului electronic nu au convenit altfel, momentul recepționării documentului electronic se consideră momentul intrării acestuia în sistemul informațional indicat de destinatar. În cazul în care destinatarul documentului electronic nu a indicat sistemul informațional respectiv, documentul electronic se consideră recepționat din momentul intrării acestuia în sistemul informațional al destinatarului, iar în cazul în care destinatarul nu dispune de un asemenea sistem – din momentul extragerii de către destinatar a documentului electronic din sistemul informațional prin care a fost transmis.

Potrivit art.22 alin. (1), (3), (4) lit.c) și alin. (5) din Codul civil, se consideră notificare comunicarea unui act juridic sau a unei informații într-un scop juridic. Notificarea produce efecte din momentul când ajunge la destinatar, cu excepția cazului în care aceasta prevede un efect întârziat. Notificarea se consideră ajunsă la destinatar: în cazul unei notificări transmise prin poșta electronică sau prin alt mijloc de comunicare individuală, când poate fi accesată de către destinatar. Notificarea se consideră că a ajuns la destinatar după îndeplinirea uneia dintre cerințele prevăzute la alin.(4), oricare dintre acestea este îndeplinită mai întâi.

Contrar cadrului normativ enunțat, materialele cauzei nu atestă expedierea de către instanța de apel a încheierii din 24 august 2023 a Curții de Apel Chișinău, emisă în prezenta cauză (dosar nr.2a-2954/23), la adresa de e-mail la adresa de e-mail: vitaliilazar@gmail.com, ce aparține reprezentantului apelantului Corneliu Cojocaru, avocatului Vitalii Lazăr, la 20 septembrie 2023.

Or, din extrasul din poșta electronică, anexat la cererea de recurs de către avocatul Vitalii Lazăr, care acționează în numele și interesele lui Corneliu Cojocaru, rezultă că, de către Curtea de Apel Chișinău, la data de 20 septembrie 2023, a expeditat în adresa avocatului Vitalii Lazăr, care acționează în numele și interesele lui Corneliu Cojocaru, spre cunoștință și executare copia încheierii din 24 august 2023, nr.2a-2910 (f.d.95).

Tot, din extrasul din poșta electronică, enunțat mai sus, rezultă că, avocatul Vitalii Lazăr, în numele și interesele lui Corneliu Cojocaru, a comunicat grefierului Curții de Apel Chișinău, că încheierea expeditată în adresa ultimului, nu vizează cauza Cojocaru, și nici nu reprezintă interesele participanților enunțate în încheierea din 24 august 2023 a Curții de Apel Chișinău, dosar nr.2a-2910/23 (f.d.93/94).

Astfel, din considerentele enunțate, Completul de judecată cataloghează ca fiind fondat argumentul avocatului Vitalii Lazăr, care acționează în numele și interesele lui Corneliu Cojocaru, privind lipsa la dosar a dovezii de comunicare de către Curtea de Apel Chișinău a încheierii din 24 august 2023, dosar 2a-2954/23, prin intermediul poștei electronice, în data de 20 septembrie 2023.

Cu titlu subsidiar, Completul de judecată relevă că în asemenea împrejurări, se impune necesitatea verificării și elucidării acestor circumstanțe de către Curtea de Apel Chișinău.

Pornind de la respectarea dreptului la un proces echitabil, care include și dreptul de acces la justiție, garantat de art. 6 § 1 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a libertăților fundamentale, art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art.

5 din Codul de procedură civilă, precum și dreptul la un remediu efectiv conform art. 13 CEDO, circumstanțele relatate generează casarea încheierii contestate.

În această ordine de idei, faptele relatate generează casarea încheierii contestate, or, menținerea acesteia, în condițiile enunțate, ar constitui o încălcare a dreptului recurentului de a dispune de drepturile sale procedurale în condițiile normelor în vigoare, care sunt garantate și de Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, precum și îngrădirea accesului la justiție.

La acest capitol, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care denotă că riscul unei greșeli făcute de o autoritate de stat trebuie să fie suportat de stat, iar erorile nu trebuie să fie remediate pe seama persoanei în cauză (cauza Platakou vs. Grecia, 11 ianuarie 2001, par. 39; cauza Freitag vs. Germania, 19 iulie 2007, par. 41; cauza Šimecki vs. Croația, 30 aprilie 2014, par. 46; cauza Čakarevic vs. Croația, 28 aprilie 2018, par. 80). În toate aceste cazuri, reclamantii au fost sancționați procedural pentru erorile făcute de organele statului, pentru care nu ar fi trebuit să-și asume nici o responsabilitate.

Din considerentele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către avocatul Vitalii Lazăr, în numele și interesele lui Corneliu Cojocaru, de a casa încheierea din 26 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, la etapa primirii cererii de apel.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. b), art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către avocatul Vitalii Lazăr, în numele și interesele lui Corneliu Cojocaru.

Se casează încheierea din 26 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Iulia Cojocaru împotriva lui Corneliu Cojocaru, intervenienți accesorii Direcția Generală Asistență Socială și Protecția a Familiei Orhei și Direcția pentru protecția drepturilor copilului sector Rîșcani, municipiul Chișinău cu privire la desfacerea căsătoriei, determinarea locului de trai al copilului minor și încasarea pensiei de întreținere a copilului minor, și acțiunea reconvențională înaintată de Corneliu Cojocaru împotriva lui Iulia Cojocaru, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția drepturilor copilului sector Rîșcani, municipiul Chișinău cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în același complet de judecată, la etapa primirii cererii de apel.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Maiana Ursachi